آینه

اعتماد

معجزه اقتصادی!

شاید بتوان گفت که اصلی‌ترین شعار دولت پیشین، وعده تحقق عدالت‌اجتماعی بود. اینکه پول نفت را بر سر سفره مردم بیاورند و بساط فساد را برچینند و مردم محروم نیز از این خوان بی‌دریغ نفت بهره‌مند شوند. آنان برای تحقق این شعار، نظریه داشتند و در نظریه اقتصادی خویش آنقدر پیش رفتند که گفتند «عده‌ای می‌گویند بازار آزاد همه‌چیز را حل می‌کند. ولی من به شما می‌گویم که بازار آزاد برای دزدها و سارق‌هاست» و چنان در تصورات و خیالات خود درخصوص پیشرفت اقتصادی موهوم غرق شدند که صریحا اعلام کردند «در کشور ما طی این دوسال معجزه اقتصادی رخ داد»! البته مخالفان آن دولت نیز معتقد به معجزه اقتصادی بودند ولی با تعبیر معکوس؛ زیرا دولتی که سالانه حدود یک‌صدمیلیارددلار درآمدارزی داشت، موقع تحویل دادن دولت و رفتن، اقتصادی را به ارث گذاشت که طی دو سال با رشد منفی حدود ۵/۶درصد همراه بود و این نمی‌توانست چیزی باشد جز معجزه‌ای که به نام معجزه هزاره‌سوم شناخته شد! درهرحال از اجزای شعار عدالت‌اجتماعی آن دولت دو چیز باقی ماند؛ یکی گسترده‌شدن فساد و رسیدن مبالغ آن به رقم‌های نجومی و دیگری روند رو به افزایش ضریب جینی. ضریب جینی عددی است که هرچه بزرگ‌تر باشد، به‌معنای افزایش نابرابری است... .

ایران

وام کالا و خودرو ۲ برابر می‌شود

۵۰میلیون‌تومان سقف وام نوسازی بافت‌های فرسوده مناطق شهری است که به شهرهای بزرگ تعلق دارد وام‌های ۳۰ و ۴۰میلیون‌تومانی به شهرهای کوچک و متوسط پرداخت می‌شود ۳۰میلیون‌تومان وام ساخت مسکن‌مهر و صندوق پس‌انداز ساخت مسکن بانک مسکن به متقاضیان پرداخت می‌شود ۲۰میلیون‌تومان وام ودیعه مسکن برای ساکنان بافت‌های فرسوده در شهرهای بزرگ پرداخت می‌شود ۱۰درصد سود تسهیلات وام ساخت و ودیعه مسکن بافت‌های فرسوده توسط دولت پرداخت می‌شود یک‌میلیون‌فقره وام ازدواج در هشت‌ماهه سال‌جاری به متقاضیان وام ازدواج پرداخت شده است... به گفته مدیرکل اعتبارات بانک‌مرکزی این بانک برای جلوگیری از افزایش پایه پولی و تورم، هیچ منبع جدید مالی برای وام‌های جدید به شبکه بانکی تزریق نمی‌کند. بدین‌ترتیب میزان افزایش وام‌ها و همچنین وام‌های جدید به طور کامل از منابع داخلی بانک‌ها تامین خواهد شد. همچنین بانک مسکن وام مسکن‌مهر و صندوق تسهیلات ساخت مسکن را از محل وصولی اقساط وام تامین خواهد کرد. بانک مسکن سالانه ۱۸هزارمیلیاردریال وصولی دارد که این مبلغ صرف تامین اعتبار وام‌های جدید خواهد شد... . میرمحمد صادقی در ادامه درباره افزایش وام خرید خودرو و کالا گفت که پیشنهاد اداره اعتبارات بانک مرکزی طی ماه‌های گذشته به شورای پول و اعتبار ارایه شد ولی این پیشنهاد نیاز به اصلاح داشت که هم‌اکنون این اصلاحات انجام و به‌زودی به شورای پول ارسال می‌شود.

مردم‌سالاری

مهدی هاشمی در آستانه دفاع آخر

با پایان بیست و ششمین جلسه دادگاه مهدی هاشمی‌رفسنجانی اصل دفاعیات او تمام شد اما ختم دادرسی اعلام نشده و او باید برای آخرین دفاع در دادگاه حاضر شود. درباره پرونده این متهم جنجالی خبرنگار ما طاهره ریاحی با محمود علیزاده‌طباطبایی مصاحبه کرده است:

* اتهامات، مربوط به سال ۸۸ می‌شود
* آیت‌الله هاشمی درخواست بازگشت مهدی را مطرح کرده بود اما بسیاری از افراد بارها پیام داده بودند که بهتر است مهدی بازنگردد
* هنگامی که روی روزنامه زن حساسیت بود آقای هاشمی من را خواست و گفت به رییس دادگاه انقلاب بگو روزنامه فائزه را ببندد، اصلا نیازی به دادگاه مطبوعات هم نباشد
* برخی عناصر تندرو تلاش می‌کردند مهدی به ایران برنگردد
* مهدی هیچ‌گاه در هیچ تجمعی شرکت نکرد، تنها جایی که رفت نماز جمعه پدرش بود
* چند بار با مهدی در دوبی دیدار کردم تا درباره پرونده‌اش حرف بزنم
* مطمئن هستم این پرونده ختم به خیر می‌شود

جوان

فهرست ۱۰میلیون پردرآمد روی میز تصمیم دولت

اظهارات مقام‌های دولتی از نزدیک شدن موعد حذف یارانه ثروتمندان خبر می‌دهد، این در حالی است که وزیر کار نیز از به پایان رسیدن کار شناسایی ثروتمندان خبر داده است. هفته جاری در حالی سپری می‌شود که خبرهای یارانه‌ای در صدر آن قرار دارد؛ چرا که در این ایام اظهارات دولتی‌ها ابتدا از شناسایی دهک‌های درآمدی پایین و تکمیل بانک جامع اطلاعاتی حکایت داشت اما در پایان هفته ناگهان ورق برگشت ۱۰میلیون متمول شناسایی شدند. آن هم با سرک‌کشیدن به اطلاعات و با ضریب خطای نزدیک به صفر.

درجست‌وجوی «راه‌نجات»

سیدعلیرضا حسینی‌بهشتی

عکس: مهدی حسنی

تجربه زندگی اجتماعی چند هزارساله بشر به او می‌گوید که سازوکارهای حکومت مردم سالارانه، قانون مداری، خرد جمعی و مانند آن، راه‌های به نسبت موفقی برای داشتن یک زندگی بهتر است، انسان حق‌خواه خداباور از پذیرش آن سرباز نمی‌زند و آن را امکانی برای تحقق زیست مسلمانی‌اش به شمار می‌آورد. صدالبته، مصلحان نیک می‌دانند که نهادینه‌کردن زندگی سعادتمندانه در جامعه انسان‌ها با چه دشواری‌هایی مواجه است و در این راه، پرفرازونشیب، پیروزی و شکست، طبیعی و بدیهی است؛ از همین روست که پروردگار عالمیان، آنان را در برخورد با سهمگین‌ترین مشکلات، دلداری می‌دهد تا مبادا یأس و نومیدی بر آنها و همراهانشان چیره شود. چنین است که خداوند به پیامبرش مهربانانه می‌گوید خود را به مشقت نیندازد، چراکه در هدایت همه انسان‌ها موفق نخواهد بود. در هدایت‌یافتگی، اجبار کارگر نیست و هرکس باید خود، با انتخاب آگاهانه و آزادانه، به راه سعادت یا شقاوت برود و این همان آزمون بزرگی است که انسان‌ها همواره و در همه مراحل زندگی، در آن قرار دارند. اصل طلایی ای که باید همواره بدان توجه داشت این است که مصلحان در این زمینه، براساس وظیفه و تکلیف خود عمل می‌کنند و نه براساس میزان موفقیت در کسب نتیجه. در این راه، هرکس به اندازه توانایی‌اش تلاش می‌کند و مسوولیتی فراتر از آن به عهده ندارد و جوامع انسانی، به همان اندازه که تلاش کنند، موفق خواهند بود. البته، تحقق تام و کامل زندگی سعادتمندانه، تنها در انتهای زندگی بشر روی این کره خاکی، در شرایطی استثنایی و با رهبری استثنایی یک منجی موعود، امکان‌پذیر خواهد بود. با این همه، نسبی‌بودن موفقیت در راه اصلاح امور، انسان‌ها را از تلاش باز نمی‌دارد. در این راه، افت‌وخیز، بالا و پست، حرکت سریع و کند، همه با هم وجود دارد اما تاریخ بشر نشان می‌دهد که دستیابی به همین موفقیت‌های نسبی، وضعیت او را در مقایسه با کسانی که پیش از او می‌زیستند، بهبود بخشیده است.

دین به مثابه نقشه راه اصلاح

یکی از طرح‌هایی که این روزها در بنیاد نشر آثار و اندیشه‌های شهید آیت‌الله دکتر بهشتی دنبال می‌شود، تدوین نهایی سلسله درسگفتارهای تفسیر قرآن ایشان در سال‌های پیش از پیروزی انقلاب، بخشی در دوره اقامت در آلمان (۱۳۴۹-۱۳۴۴) و بخش دیگر در دوره پس‌از بازگشت (۱۳۵۵-۱۳۴۹) یعنی تا زمانی که به علت فشار ساواک تعطیل شده است، در یکی از این جلسات، شهید بهشتی که طی فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی خود همواره دغدغه پیشبرد مطالبات یادشده را دارد، به مقایسه جامعه اروپایی و جامعه ایرانی از این منظر می‌پردازد و در جمع‌بندی مشاهدات خود در آن زمان (سال ۱۳۵۱)، جامعه اروپایی را به علت داشتن آگاهی‌های عمومی بیشتر، عمیق‌تر و گسترده‌تر، کمتر در معرض فریب‌خوردن می‌یابد. به بیان ایشان، از دیدگاه قرآن، نقش آگاهی اجتماعی نسبت به قوانین حاکم بر طبیعت و جامعه (زندگی مادی و معنوی، فردی و اجتماعی) در تعیین سرنوشت انسان‌ها و جوامع انسانی چنان مهم است که آیات زیادی برای تشریح آن به کار گرفته شده است. در جایی دیگر از این درسگفتارهای تفسیری، این جمله طلایی آمده است:

«ما در عصر خودمان دیدیم که در نوسان‌های اجتماعی با قدرت تهییج احساسات و تبلیغاتی که بتواند مردمی را که بر ذوقیات و احساسات تکیه دارند به این طرف و آن طرف بکشاند، در فاصله‌ای کوتاه برای دو چیز ضد هم زنده‌باد یا مرده‌باد می‌گفتند. فکر رشدنیافته همین است. لذا بالاترین خدمت به جامعه انسان‌ها و محکم‌ترین و استوارترین پایه برای بهتر زندگی‌کردن انسان‌ها، این است که درست اندیشیدن را به آنها بیاموزیم.»

پس اگر شاهد پیشرفت‌های چشمگیر در قلمروهایی مانند اکتشافات و اختراعات علمی، فراهم‌کردن رفاه عمومی برای شهروندان و شکوفایی استعدادها و بروز خلاقیت و نوآوری در آن جوامع هستیم و خود را به نسبت آنان در وضعیتی نامناسب می‌یابیم، از آن جهت است که نسبت به شناخت و بهره‌گیری از قوانین و سنن حاکم بر جهان و جامعه کوتاهی می‌کنیم.

سخن پایان

داستان سلسله مصلحان، داستان فراز و فرودهای پیاپی و پیروزی و شکست‌های متوالی است، اما هیچ اصلاح‌گری تا زمانی که دست‌اندرکار تبیین و نشر گفتمان اصلاح‌گری‌اش است، از فراز و فرودها نا امید نمی‌شود. پیامبر اکرم(ص) خود نمونه اعلای چنین زیست مصلحانه‌ای است. کارنامه ۲۳سال تلاش او برای ابلاغ الگوی زیست مسلمانی، با همه فراز و فرودهایش، اسوه‌ای برای همه پویندگان راه اصلاح است؛ راهی که سراسر امید است و حرکت در آن، عین رسیدن به مقصد است. از هر جایی که در این کره ارض زندگی می‌کنیم به مدینه‌النبی و بقعه سبزش که نخستین پایگاه پرامید دعوت جهانی آخرین فرستاده خدا به سعادت همگانی است درود می‌فرستیم. درود بر او، پاکان از خاندانش و برگزیدگان از یارانش.

من عمل صالحا من ذکر او انثی فلنحیینه حیوه طیبه و لنجزینهم اجرهم باحسن ماکانوا یعملون (نحل: ۹۷)

در ایام میلاد پیامبر رحمت(ص)، آنچه بیش از هرچیز دیگر یادآور نام اوست، راهی است که برای زندگی سعادتمندانه به بشریت عرضه کرد. او راهنماست؛ راهنمایی در امتداد راهنمایان دیگری که بنا بر قاعده لطف، از سوی خدای مهربان آمده‌اند. او پایان‌بخش سلسله فرستادگان است، تا زین‌پس انسان‌ها به مدد تعالیم او و یاری خرد خویش، راه را از چاه بازشناسند. در این روز فرخنده و در پرتو یادآوری رسالت پیامبرگرامی‌اسلام(ص)، مناسب دیدم به وسع خویش به یکی از پرسش‌های مهمی که این روزها بسیار مطرح می‌شود، بپردازم.

به تاریخ ۱۵۰ساله اخیر کشورمان که می‌نگریم، مشاهده می‌کنیم که از زمان نخستین مواجهه‌های ما ایرانیان با تمدن جدید، این پرسش اساسی در کانون ذهن ایرانی قرار دارد که چرا مغرب‌زمینیان توانسته‌اند به زندگی فردی و اجتماعی خود سامان بخشند و ما با داشتن تمدن تاریخی با قدمتی بسیاربیش‌تر از آنان، از برخی نابسامانی‌ها رنج می‌بریم. کافی است آثار اواخر دوره ناصری، نهضت مشروطه‌خواهی و حتی پس از شهریور۱۳۲۰ را مطالعه کنیم تا دریابیم بسیاری از بحث‌هایی که امروزه در میان ما رایج است، دارای چه سابقه طولانی‌ای است. تلاش‌هایی که خواص و عوام طی یک‌قرن‌ونیم گذشته برای تحقق چهار مطالبه ملی یعنی استقلال، آزادی، عدالت و پیشرفت کرده‌اند، با فرازونشیب‌هایی تقریبا مشابه همراه بوده است: تجمیع مطالبات، اجتماعی‌شدن آن، خیزش عمومی، دستیابی به موفقیت‌های جزیی، فروکش‌کردن مشارکت عمومی و شکست یا انحراف جنبش. جنبش مشروطه‌خواهی، نهضت ملی‌شدن نفت و... نمونه‌های به‌لحاظ تاریخی نزدیک به این روند هستند. اما شاید بتوان نگاه را به دورتر دوخت و مواجهه مصلحان با جباران را در طول تاریخ از همین زاویه ارزیابی کرد. اگر معیار پیروزی و شکست را در استقرار گفتمان‌های مصلحانه بدانیم، آیا واقعیت تاریخ چیزی جز شکست‌های پیاپی مصلحان را نشان می‌دهد؟ و اگر چنین است، چه انگیزه‌ای برای تلاش جهت اصلاح امور باقی می‌ماند؟

دراشتیاق بهبود زندگی

به‌راستی حاصل تلاش مستمر مصلحان این مرزوبوم طی سال‌های متمادی چه بوده است؟ مگر مرور تاریخ یک‌صدساله اخیر مردم ما چیزی جز توالی کوشش برای اصلاح و تلاش برای تحقق مطالبات ملی و پرداخت هزینه در این راه بوده است؟ مگر حقیقت جز این است که جنبش‌های اجتماعی اصلاحی در دستیابی به اهدافشان کم یا بیش ناکام مانده‌اند؟

این پرسش‌ها را می‌توان در افقی وسیع‌تر نیز مطرح کرد: آیا تاریخ گواه آن نیست که همه مصلحان و در راس آنان پیامبران و پیشوایان‌دینی، در اصلاح جامعه خود موفق نبوده‌اند؟

برای پاسخ به این پرسش‌ها، باید میان دو عرصه کوشش مصلحان تمایز قایل شد: نخست، آگاهی‌بخشی (بلاغ) و ارایه الگوی زیستی بدیل و دیگر، تلاش برای نهادینه‌کردن آن در جامعه.

دعوت به بازگشت به ارزش‌های اخلاقی

پیامبران برای بیدارساختن وجدان مردمان، حامل پیام دعوت انسان به بازگشت به فطرت خویش بودند؛ فطرتی که صدای آن، در هیاهوی زندگی روزمره و تلاش برای تامین خوراک، پوشاک، مسکن و... شنیده نمی‌شود. از همین روست که نام مشترک مجموعه پیام پیامبران که از سوی آفریدگار و پروردگار هستی به دست ما رسیده، «ذکر» است (نحن نزلنا الذکر و نحن له لحافظون): «یادآوری» آگاهی‌های فطری در شناخت جایگاه انسان در هستی و هدف از آفرینش او. باید به یاد داشت که پیام پیامبرانه پیامبران به پیام‌های پیش از آنها وابسته است و بنیادی سراپا نو نیست. هر پیامبری شرح‌دهنده اخلاقیاتی است که بنیان آن در هر جامعه بشری وجود دارد. از همین روست که پیام پیامبران، به‌لحاظ معرفت‌شناختی، «پسااخلاقی» است. برخلاف آنچه تصور می‌شود، پیامبران و در پی آنان پیشوایان دینی و مصلحان، در این زمینه بس موفق بوده‌اند. آنان توانسته‌اند الگوی زیستی زندگی سعادتمندانه را به مردم ابلاغ کنند و در این راه، از یاری و کمک خداوند مهربان برخوردارند. درست به علت همین موفقیت در ابلاغ رسالت است که دشمنان دیروز آنان که مشاهده می‌کنند با همه کوششی که برای جلوگیری از رسیدن پیام پیامبران به مردم کرده‌اند، آن پیام شنیده شده و گفتمانی نو جایگزین گفتمان مسلط دیروز شده است.

کوی‌ها؛ روسا و فرمانروایان و کرپن‌ها، کاهنان و پیشوایان دینی اقوامی بودند که زرتشت در میان آنها زندگی می‌کرد. اینان که فهم جامعی از پیام پیامبر نداشتند و بیش از آنکه به شکوفایی آن کمک کنند، قدم در راه تصلب و خشک‌اندیشی نهادند، تلاش کردند با تسلط خود بر مردم، آنها را در پوشش آیین و گفتمان جدید، در باطن مقید به آیین و روش قدیمی نگاه دارند. در عین حال که در اجرای مراسم و آداب دیانت اهتمام بسیار داشتند، با ظلم‌وبیداد بر روح‌وجسم مردم فرمان می‌راندند. مرجعیتشان در تعیین سلوک و آداب‌ورسوم مذهبی، در واقع ابزار تسلط بر مردم بود. تلاش زرتشت این بود که گسترش کشاورزی، مالکیت زمین، عدم‌تسلط اشراف و زمین‌خواران و تسلط کاهنان را تحقق بخشد. اما همین افراد و پادشاهانی که روزگاری قصد جان زرتشت را داشتند، پس از او، آیین پاکدینی او را با آموزه‌های آیین میترایی به‌گونه‌ای درآمیختند که جز شعاری توخالی از آموزه «پندار، گفتار و کردار نیک» باقی نماند.

پیامبر اکرم(ص) خود نمونه اعلای چنین زیست مصلحانه‌ای است. کارنامه ۲۳سال تلاش او برای ابلاغ الگوی زیست مسلمانی، با همه فراز و فرودهایش، اسوه‌ای برای همه پویندگان راه اصلاح است و حرکت در آن، عین رسیدن به مقصد است

در آیین موسی(ع) نیز همین اتفاق در آخرین سال‌های حیات و پس‌از درگذشت او رخ داد و دنیادوستی و آرزوهای دیرینه بنی‌اسراییل، به شکلی دیگر و این‌بار در لباس آموزه‌های دینی، نمایان شد. یکی از انبیای بنی‌اسراییل به نام «عاموس»، برای بازگشت یهودیان به آیین پاک موسی(ع) با کاهن اورشلیم به نام «امصیا» به مبارزه می‌پردازد؛ کاهنی که ادعای حفظ مصالح عمومی دارد. در مقابل، عاموس مردم را به مبارزه با اشک (بدرفتاری، استثمار، بزهکاری، اخاذی و کلاهبرداری) دعوت می‌کند.

با گسترش ظلم‌وبیداد از سوی حاکمان مسیحی که ریاکارانه و صدالبته به‌منظور حل مشکلات مشروعیتی و اقتصادی خود حتی به شکل‌گیری جنگ‌های صلیبی اقدام کردند و شیوع فساد اخلاقی و اقتصادی در دستگاه روحانیت پاپی، پیام انسان‌دوستی، محبت، وارستگی از دنیاطلبی و آزادیخواهی عیسی(ع) نیز به‌همین سرنوشت دچار شد. سرانجام، ابوسفیان و خاندانش که تا پیش از فتح مکه، مدیریت مبارزه با نهضت آزادیبخش اسلام را بر عهده داشتند، پس از رحلت پیامبر اکرم(ص)، علمدار اسلام‌خواهی شدند. بنابراین، عجیب نیست که در مقابل دعوت علی(ع) از مسلمانان برای بازگشت به ایمان پاک عصر نبوت، مصحف‌ها بر نیزه‌ها کردند: مذهب علیه مذهب.

اصلاح‌گری؛ بخش متمم پیامبری

دین، آیین است و آیین‌ها، به طور همزمان زندگی خصوصی و اجتماعی انسان‌ها را دگرگون می‌کنند و بدیهی است که دعوت مردم به بازگشت به پاک‌آیینی فطری، با مقاومت مواجه می‌شود. بررسی متن گاتاها نشان‌دهنده تلاش زرتشت برای تشکیل جامعه‌ای نوین و قانون‌مدار و منظم است و چهره او به‌عنوان مصلح بزرگ را نمایان می‌کند و از همین روست که صاحبان قدرت، دعوت او را برنمی‌تابند. پادشاهان بنی‌اسراییل در اسراییل و یهودیه به طبقات محروم ستم می‌کردند. در تاریخ می‌خوانیم که عاموس، بنای کاخ‌ها از طریق استثمار دیگران را تقبیح می‌کند. در زمان او ستم سیاسی و استثمار اقتصادی رواج داشت. برده‌داری جدید در نتیجه رباخواری، فقیرترشدن مردم و در نتیجه اقدام به استقراض بیشتر از صاحبان زر و زور، عدم توان پرداخت بدهی، مصادره اموال و سرانجام بردگی را به دنبال داشت. اینان در ظاهر به دین موسی(ع) بودند و در همان حال که در حق فقرا و نیازمندان ستم می‌کردند، در عمل به شرایع حریص بودند. در مراسم مذهبی حضور می‌یافتند، قربانی می‌کردند و در خواندن ادعیه و انجام مراسم دینی بر یکدیگر سبقت می‌گرفتند. اما عاموس به آنها می‌گوید که چون این اعمال بر اساس قواعد اخلاقی نیست، چیزی جز ریا و تظاهر نیست.

غایت مراسم دینی، تذکر دادن به مردم درخصوص تعهدات اخلاقی‌شان است: تعهد به قانون خدا و میثاق. پس مراسم دینی آنان نه تنها فایده‌ای ندارد، بلکه مضر است، چون در میان ثروتمندان حریص بنی‌اسراییل تلقی اشتباهی از امنیت ایجاد می‌کند. عاموس تلاش می‌کند این تلقی نادرست و اطمینان کاذب دینداران از مصون‌بودن از خشم خدا را از بین ببرد. بنابراین، پیامبری عاموس، نقدی اجتماعی است که رهبران سیاسی و مذهبی مردم خویش را به نقد می‌کشد. او نشان می‌دهد که چه آسان، در عین حال که حرمت سَبَت (تعطیلی روز شنبه در شریعت یهود) را نگاه می‌دارند، به ضعفا ستم می‌کنند.

باید توجه داشت در این بخش از تلاش خود یعنی در اصلاح جامعه، پیامبران، امامان و مصلحان، تابع قانونمندی‌های حاکم بر عالم هستند. حتی مردان الهی نیز در این زمینه قرار نیست فراتر از سنن الهی حاکم بر جهان هستی عمل کنند. اصلاح جامعه پس از به ثمر نشستن تلاش برای گسترش آگاهی نسبت به الگوی زیست سعادتمندانه، تابع سازوکارهای زمینی است. این سنت تغییرناپذیر الهی که «خدا سرنوشت هیچ مردمی را دگرگون نمی‌سازد مگر آنکه خود چنین کنند»، ضرورت مشارکت همگانی در اصلاح امور را روشن می‌کند. در این زمینه، از چارچوب‌های کلی برخاسته از الگوی زیستی ارایه‌شده (که در حقیقت چیزی نیست جز دعوت به بازگشت به خویشتن خویش، یعنی فطرت انسانی) که فروتر می‌آییم، با سازوکارهایی سروکار داریم که قرار است از طریق مشاهده دقیق علل فراز و فرود تمدن‌ها و به یاری عقل بشری به دست آوریم و در راه اصلاح خود و جامعه، به کار ببریم. این همان دعوت هوشمندانه امام علی(ع) به مطالعه تاریخ ملل گذشته به منظور عبرت‌گیری است. قصص تاریخی قرآن نیز داستان‌گویی صرف نیست، بلکه تحلیل قصص تاریخی به شمار می‌رود و دلیل تکرار بسیاری از آنها در سوره‌های مختلف از آن روست که هربار از منظری متفاوت تحلیل شده است. دستاوردهای تجربی بشری، با وجود نواقص احتمالی و ابطال‌پذیری‌ای که به همراه دارد، می‌تواند انسان‌ها را در بهبود شرایط اجتماعی‌شان یاری کند. در نتیجه و برای نمونه، اگر دستاورد

آینه دیروز

۹سال پیش در چنین روز

کیهان

- ایران تعلیق را شکست، آغاز دوباره تحقیقات هسته‌ای
- رهبری: خدا ما را موظف کرده رای و اراده مردم را معتبر بشناسیم. «باز نشر سخنان اسفند۸۰»
- یادداشت با عنوان کج‌سلیقگی: «... چالش رسانه‌ای این روزها درباره جمهوریت و رابطه آن با اسلامیت نظام، یک بحث انحرافی است.»
- سرنشینان هواپیمای سی-۱۳۰ شهید محسوب می‌شوند
- آصفی سخنگوی وزارت‌خارجه: آژانس از ورود به مباحث سیاسی خودداری کند
- وزیر کار خبر داد: تسهیلات تازه برای تاسیس‌کنندگان کارگاه‌های کوچک

شرق

- آغاز تحقیقات هسته‌ای ایران
- سخنگوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی: توضیحات ایران رضایت‌بخش نیست
- سخنگوی شورایعالی امنیت‌ملی: رسیدن به توافق، زمان‌بر است
- لغو محدودیت واردات از کره و انگلیس
- سخنگوی سازمان مجاهدین انقلاب: فناوری هسته‌ای حق ایران است
- متکی: ایران طرح تفصیلی روسیه را دریافت کرده است
- جمعیت زنان جمهوری اسلامی: امام صادقانه به رای مردم اعتقاد داشت
- مجید انصاری: مبانی فکری امام درحال تحریف است
- معین: برخی دچار توهم هستند
- دستور رییس‌جمهوری برای تعطیلی دفاتر نمایندگی غیرضروری داخلی‌وخارجی
- آیت‌الله خزعلی: هرچه را که گفتیم احمدی‌نژاد قبول کرد. او با یک ژاکت ساده نشسته بود. او مردی است که برای غدیر همه‌جا می‌رود. می‌خواهد کار کند با یک زندگی ساده
- معاون وزیرکشور: استانداران هرماه یک‌بار فراخوانده می‌شوند
- یوسف مولایی در گفت‌وگو با «شرق»: حق داریم سوخت‌هسته‌ای تولید کنیم
- دفاع انجمن اسلامی مدرسین دانشگاه‌ها از جمهوریت نظام، رهامی: اصلاح‌طلبان سکوت نکنند، نجفقلی حبیبی: بیانات امام صراحت دارد
- کاظم جلالی، مخبر کمیسیون امنیت‌ملی مجلس: مجلس از مذاکرات‌هسته‌ای خبر ندارد. این دوستان در یک سیکل بسته در این خصوص تصمیم می‌گیرند. متاسفانه تصمیمات در جاهای دیگر گرفته می‌شود و از مجلس فقط به‌عنوان توجیه‌کننده تصمیمات استفاده می‌شود.
- بررسی طرح توسعه فرهنگ حجاب‌وعفاف در شورایعالی انقلاب‌فرهنگی
- تنش در مجلس درباره نحوه اصلاح آیین‌نامه داخلی
- نامه سرتیپ افشار، معاون فرهنگی تبلیغاتی ستادکل نیروهای مسلح به صفار هرندی و ضرغامی: امکان روشن‌شدن حادثه در کوتاه‌مدت ممکن نیست

ایران

- مذاکرات همزمان با فرستادگان البرادعی و دیپلمات‌های رو
- فرضیه تازه در پی قتل‌های سریالی: خطر قتل برای چهارمین زن
- هیات‌منصفه مطبوعات، مدیرمسوول شرق را مجرم شناخت
- مذاکره متکی با همتایان ونزوئلایی و ترک
- موارلس به تهران می‌آید
- سخنگوی شورای نگهبان: ۴۴ میلیارد تومان هزینه انتخابات در ایران
- ورود افراد پرنفوذ بلوچ برای آزادی مرزبانان
- تاسیس خبرگزاری توسط زنگنه وزیر سابق نفت
- مخالفت ایران و الجزایر با فشارها علیه سوریه
- شبکه ماهواره‌ای حزب‌الله مجوز ندارد
- دستگیری یک مهره موساد در ایران
- یک کرمانشاهی برای مرگ شارون ۵۰میلیون‌ریال

انواع شیرینی و شکلات به شیرینی‌فروشی‌های معتبر کرمانشاه سفارش داد

همشهری

- امروز یا فردا ایران تحقیقات هسته‌ای را از سر می‌گیرد
- تحرک کشورهای منطقه برای خارج‌کردن سوریه از بحران
- شرکت واحد رسما به شهرداری واگذار شد

توضیح و پوزش

- مصاحبه روز گذشته با آقای دکتر ناصر هادیان در مورد مذاکرات هسته‌ای ایران و قدرت‌های جهانی به‌دلیل برخی ناهماهنگی‌ها، دارای ابهامات و نارسایی‌هایی بوده که ضمن پوزش از جناب دکتر هادیان و مخاطبان فهیم روزنامه، انشاءالله در اولین فرصت ممکن طی گفت‌وگوی تکمیلی با ایشان، در راستای رفع ابهامات موجود اقدام خواهد شد.